

ФЕНОМЕН ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АВТОРСЬКОМУ ПРАВІ*

Анна Штефан,

завідувач відділу авторського права і суміжних прав НДІ
інтелектуальної власності,
кандидат юридичних наук
ID ORCID: 0000-0003-2382-4849

Стаття присвячена дослідженню творчої діяльності та її ролі в авторському праві. Розглянуто поняття творчості, взаємозв'язок творчої особистості з суспільством, проаналізовано оригінальність і новизну як ознаки творчої діяльності, з'ясовано змістовну сутність художньої, наукової та технічної творчості.

Ключові слова: творча діяльність, творчість, оригінальність, новизна

*Творчість — це безкінечний
пошук себе там,
де ти себе вже
знайшов.*

Оксана Бондаренко

Вступ. Авторське право охороняє твори — результати інтелектуальної творчої діяльності, виражені в якій-небудь об'єктивній формі.

Термін «інтелектуальна» у цій конструкції вживається не для позначення якогось рівня інтелектуального розвитку автора — ним може бути і дитина, і людина з психічним розладом, і це не перешкоджає творам такої особи одержувати правову охорону. Використання терміну «інтелектуальна» здійснюється з метою розмежування розумової і фізичної праці, творчості і ремесла. Однак інтелектуальний компонент властивий багатьом сферам життєдіяльності людини і наявність лише цього компонента недостатня в авторському праві. Для надання певному об'єкту правової охорони він має бути результатом не тільки інтелектуальної, а й творчої діяльності. Розуміння її витоків та основ дозволяє вио-

кремити твори з-поміж інших напрацьованих і здобутків людини, розрізнити, який результат знаходиться під дією авторського права, а який — ні. Тому дослідження сутності людської творчості не втрачає своєї актуальності і в умовах сьогодення.

Літературний огляд. Феномен творчості — невичерпна тема наукових пошуків. Хоча М. О. Бердяев зазначав, що творчий акт людини здійснюється в тому плані буття, на який не простягається компетенція науки [1, 107], творчість неодноразово ставала об'єктом дослідження у філософії, психології, соціології, педагогіці, культурології, існує навіть окрема наука, яка вивчає закономірності творчої діяльності людини — евристика. Генеза творчості щороку розвивається у великій кількості праць в найрізноманітніших сферах. При підготовці цієї статті, що зумовлено поставленою метою, використано лише деякі існуючі наукові здобутки, авторами яких є Є. О. Архипова, Є. В. Гетманська, Ф. П. Власенко, П. Ф. Кравчук, О. М. Махлай, Ю. М. Резнік.

* Стаття друкується в авторській редакції.

Мета та задачі дослідження. Мета цього дослідження полягає в аналізі сутності творчої діяльності, її ознак та видів.

Змістовна сутність творчості. Творчістю називають діяльність людини, спрямовану на пізнання та перетворення дійсності, що створює нові, оригінальні, ніколи раніше не існуючі предмети, твори тощо з метою удосконалення матеріального та духовного життя суспільства [2, 389]. Під творчістю пропонується розуміти діяльність людини, що характеризується оригінальністю і новизною та передбачає використання нестандартних способів і засобів при вирішенні професійних завдань, вміння відхилятися у разі потреби від традиційних схем мислення, швидко вирішувати проблемні ситуації та діяти у непередбачених умовах, по-новому дивитись на звичне [3, 144]. Творчість — постійний пошук нового, незвіданого, тому пов'язана з постійним розвитком особистості талановитих людей, які прагнуть розвивати свій талант, навчатись традиціям і створювати новації [4, 217].

Результати творчої діяльності розвивають культуру і мистецтво і в такий спосіб впливають на суспільство, збагачують його духовні цінності. Варто підтримати думку, що у процесі життєдіяльності людина творить суспільство як певний об'єктивно-інституалізований системний соціальний світ. Творча особистість дає той необхідний поштовх, той ковток свіжого повітря суспільству, завдяки якому воно набуває великої значущості не тільки для своїх членів, але й для наступних поколінь, які вже будуть спиратися на цей творчий доробок для подальшого розвитку [5, 7].

Суспільство також впливає на авторів, і цей вплив може бути не лише позитивним і таким, що розкриває нові можливості для творчості. І. М. Меліков називає суспільство опозицією творчості, вказуючи, що суспільство опосередковує людину, визначає межі її розвитку, встановлює обмеження, а творчість ці межі руйнує. Суспільство

не завжди духовне і часто консервативне відносно духовних перетворень, в той час як творчість одухотворяє соціальність і несе духовність у собі. Творчість — це протест проти існуючих умов, творець бачить недосконалість життя і намагається змінити його своєю творчістю. Творчість є основою суспільства, але розвивається на протигагу йому, не набуває соціальну сутність, а зберігає духовну [6, 6–7, 18, 20]. Суспільство може неумисно чи свідомо відхиляти нові творчі здобутки, вважаючи протистояння суспільному статус-кво достатньою причиною, щоб ігнорувати інноваційні ідеї [7, 90]. Тому слушним видається твердження, що творчість — синтез конструктивності (створення нових ідей, законів, парадигм у будь-якій сфері соціокультурної діяльності) і деструктивності (руйнування поглядів і стереотипів, подолання норм, цінностей, ідеалів, що укорінені в суспільній свідомості, але періодично стають не адекватними) [8, 8].

Творчість традиційно пов'язують зі створенням чогось нового, проте зв'язок творчої діяльності з її результатом не настільки очевидний. Як відзначає Ю. М. Резнік, творчість є не виробництвом і тиражуванням нових продуктів, а певним актом посвячення людини у таємниці світу, переходом від персональності людини з її індивідуальним досвідом до трансперсонального стану, в якому виявляються та актуалізуються невідомі раніше можливості [9, 196]. Висновки в цій же площині робить Т. І. Левченко, звертаючи увагу, що творчість — це створення нового, а не прагнення кінцевого продукту [10, 397]. Як зауважує І. М. Меліков, коли діяльність спрямована на результат, така діяльність є працею, і тільки спрямованість на процес є творчістю. Результат прив'язує діяльність до світу, підпорядковує її певним умовам, а творчий процес є тим, що звільняє від залежностей та причинної обумовленості. Діяльність, спрямована сама на себе, приносить значимий результат,

свобода від результату у творчості і означає досягнення результату [6, 17].

Дійсно, в основі творчості завжди тільки процес. Мені імponує є думка, що творчість — реалізація духовної спроможності людини, спосіб здійснення нею можливості бути [11, 30]. Людина творить тому, що не може не творити, це її спосіб існування і буття.

У творчій діяльності поєднуються свідоме і несвідоме. Науці, культурі, мистецтву відомі численні випадки, коли майбутній результат отримувався у стані послабленого контролю свідомості, уві сні. Під впливом сновидінь були створені численні музичні і літературні твори, зокрема, сюжет комедії «Лихо з розуму» спочатку наснився О. С. Грибоєдову; Ф. Бантінг побачив сон про експеримент, проведення якого призвело до відкриття інсуліну; відкриття періодичної таблиці хімічних елементів Д. І. Менделєєва, формули бензолного кільця Ф. А. Кекуле також відбулося уві сні. Взаємозв'язок свідомого і несвідомого в творчій діяльності пояснюється так.

В момент творчості, невимушеної активності психіки людина не здатна скеровувати потік образів, вони зароджуються та зникають спонтанно, більш яскраві і динамічні витісняють менш яскраві. Свідомість при цьому виконує роль екрану, на якому людське несвідоме себе відображує. Свідомість у творчому процесі пасивна і тільки сприймає творчий продукт, несвідоме активно породжує творчий продукт і подає його свідомості [12, 156].

Отже, «формулу» творчої діяльності можна описати так. На підсвідомому рівні людини з'являється образ, підсвідомість транслює його свідомості. Роль останньої полягає в тому, щоб надати цьому образу певну конкретику і виробити рішення, яким чином він може бути втілений у відповідній формі. Свідоме осмислення поштовхів й осянянь, які виникли у підсвідомості, необхідне для того, щоб людина, використовуючи ті чи інші інструменти, могла виразити свій задум в об'єктивній формі.

Численні продукти інтелектуальної діяльності — договори, законопроекти, бухгалтерська звітність, судові рішення тощо — не відносяться до сфери творчості тому, що в них відсутня підсвідомо складова. Інтелектуальна діяльність потребує логічного мислення, аналізу, певних знань та навичок, однак у ній задіяна тільки свідомість. Творчість же здійснюється в іншому просторі, в ній аналіз та послідовне мислення мають другорядне значення. Свідомість активна тоді, коли відбувається доопрацювання твору, свого роду шліфування, однак творча діяльність виникає у підсвідомості.

Ознаки творчої діяльності. Творчу діяльність характеризують дві риси: оригінальність і новизна.

Оригінальність не означає створення твору на основі унікальної, раніше не існуючої ідеї або появу незвичного результату. В наукових працях зауважується, що оригінальністю є нестандартне бачення ситуації, бажання експериментувати, здатність пошуку прихованих зв'язків, нових методів, відмова від сліпого копіювання чужих моделей поведінки, думок, поглядів тощо [13, 17–18]. В авторському праві термін «результат творчості» розуміється не в сенсі створення «на пустому місці» (*ex nihilo*), і оригінальність твору не обов'язково повинна бути абсолютною. Немає необхідності, щоб автор був вільним від зовнішніх впливів. Використані автором ідеї можуть бути старі як світ, проте це не заважає твору бути оригінальним, оскільки авторське право вважає допустимою творчість на основі вже існуючих елементів. Головне тут — щоб твір відрізнявся від своїх попередників, щоб він не був копією іншого твору [14, 58]. Творча діяльність повинна мати певний ступінь індивідуальності, яку ми часто визначаємо як оригінальність. Автор повинен зробити особистий вибір у процесі своєї творчої діяльності; людина в процесі творчої діяльності змушена приймати певні особисті, індивідуальні рішення. Це і

веде до того, що предмет характеризується як оригінальний твір [15, 363].

Таким чином, оригінальність означає не унікальність та абсолютну несхожість з усіма іншими творами, а автентичність, самобутність, коли твір не відтворює повністю чи частково інші твори, а є результатом самостійної творчої праці його автора. Оригінальність в авторському праві — це індивідуальність: твір є оригіналом самого себе, а не копією якогось іншого твору.

Критерій новизни у творчості також не має абсолютного характеру. Звісно, автор може вигадати нову ідею чи створити нову форму вираження, однак концептуальна сутність новизни полягає в іншому. Як зауважується з цього приводу, відомий продукт, створений особистістю самостійно, нетрадиційним способом чи такий, що виявився несподіваним, невідомим раніше суб'єкту творчості, є відображенням дійсно творчого відношення до справи, в процесі чого відбувається розвиток і збагачення здібностей особистості [16, 130–131]. Творчість — завжди новизна, вона є антиподом звичайної, стереотипної діяльності і не повторює вже раніше відоме. Творчий процес починається там, де немає готових алгоритмів розв'язання, де відомі рецепти і способи дії виявляються не результативними, де потрібен пошук. В акті творення відбувається переоформлення думки, культивування її на нових засадах, часткове, а часом і радикальне порушення усталених меж [17, 217].

Якщо оригінальність співвідноситься з результатами творчої діяльності інших осіб, то новизна — з особою самого автора. Нове у творчості — це не копіювання свого раніше створеного твору, а створення чогось нового, чого раніше не існувало серед здобутків цього автора.

Види творчості. Авторське право охороняє твори у галузі науки, літератури і мистецтва, однак цей поділ є доволі умовним і не має практичного значення. Зокрема, твори науки, викладе-

ні у письмовій формі, відносяться до літератури. Музика належить до сфери мистецтва, однак нотний запис музичного твору — до літератури. Географічні, топографічні та інші карти, створені шляхом малювання, є продуктом синтезу науки та образотворчого мистецтва. Комп'ютерні програми і бази даних не відносяться ні до науки, ні до літератури, ні до мистецтва, що не перешкоджає їм бути об'єктами авторського права. Тому навіть коли у творі неможливо виокремити конкретну сферу, це не впливає на можливість надання йому правової охорони.

В авторському праві виділяється три види творчості: художня, наукова і технічна.

Художня творчість має зв'язок із мистецтвом — формою культури, що пов'язана із здатністю суб'єкта до естетичного освоєння життєвого простору, його відтворення в образно-символічному ключі, спираючись на ресурси творчої уяви [18, 121]. Створюючи твори мистецтва, художник створює певну матеріальну структуру, з допомогою якої впливає на тих, хто сприймає його витвір, формує в адресата певне естетичне ставлення до об'єктивної дійсності [19, 94].

Художня творчість має на меті створення художніх образів, які можуть бути виражені у тесті (літературні твори художнього характеру), статичному зображенні (образотворче мистецтво, фотографія), рухомому зображенні (аудіовізуальний твір), танцювально-пластичній композиції (хореографічний твір) тощо.

Наукова творчість пов'язана з дослідженнями, пошуком нових зв'язків між об'єктами, нових закономірностей.

Наукову творчість можна охарактеризувати як здібності мислення, які дозволяють людям розробляти безліч оригінальних ідей в різних сферах, використовуючи міждисциплінарні та інноваційні підходи в галузі науки, техніки і мистецтва (естетики), щоб вирішити ту чи іншу проблему [20, 182]. Її суть і зміст полягають в створенні й по-

стійному вдосконалюванні теоретичної моделі об'єктивної реальності [21, 133].

На відміну від художньої творчості, науковець не вигадує, не фантазує, а досліджує, шукає зв'язки між об'єктами, методи і способи, закономірності, обґрунтування, пояснення, висуває гіпотези, знаходить проблеми, пропонує шляхи їх вирішення. Наукова творчість цілком справедливо вважається соціальним феноменом, адже вона спрямована на пізнання, на розвиток існуючих знань чи утворення нових.

Технічна творчість — особливий вид діяльності, пов'язаний з науково-технічною інформацією, продуктивно-дослідницькою роботою, з використанням технічних засобів та інформаційних технологій [22, 31]. Її специфіка розкривається, зокрема, в таких рисах:

- 1) велика близькість до потреб виробництва;
- 2) відносна недовговічність продуктів творчості, особливо в зв'язку з прискоренням темпів науково-технічного і технологічного прогресу;
- 3) одночасність творчих результатів (отриманих різними авторами незалежно один від одного — А. Ш.), що набуває майже регулярного характеру завдяки подібним методикам, технологіям і т.д.;
- 4) менша залежність від здібностей дослідника в силу більшої технологічності процесу технічної творчості;
- 5) більш виражений колективізм у творчій діяльності, що виражається й у кількості учасників творчих груп, і в глибині поділу праці між ними [23, 58].

Технічна творчість більшою мірою належить до сфери інноватики, науково-технічного прогресу і має безпосередній зв'язок з науковими відкриттями, винаходами, промисловими зразками, корисними моделями, конструюванням. Однак результатами технічної творчості є також твори, форма вираження яких містить обов'язкову технічну складову (комп'ютерні програми, електронні бази даних тощо).

Один і той же твір може містити в собі прояви різних видів творчості. Комп'ютерні ігри, мультимедійні твори поєднують художню і технічну творчість, твори архітектури можуть виступати результатом взаємодії всіх трьох видів творчості. Для надання тому чи іншому об'єкту авторсько-правової охорони не має значення, в якій сфері створено об'єкт, вирішальним є лише те, чи належить цей об'єкт до результатів творчої діяльності.

Результати дослідження та їх обговорення. Як показує проведене дослідження, творчість є унікальною діяльністю людського мозку. Тому вкрай складно погодитися з твердженням, що правовому регулюванню може і повинен підлягати не лише результат творчої діяльності, але й сам процес творіння, який матеріалізується у певних об'єктах, сукупність яких веде до досягнення результату [24, 111]. Неможливо врегулювати нормами права людську уяву, фантазію, пам'ять, життєвий досвід, інтуїцію, особисту культуру, менталітет, образ мислення, асоціативність, інші чинники, які так чи інакше проявляються в процесі здійснення творчої діяльності. Норми права не можуть встановлювати правила й обмеження для діяльності людського мозку, свідомості і підсвідомості. Право здатне лише охороняти результати цієї діяльності, визначати умови і порядок їх використання.

Висновки. Дослідження, проведене у цій статті, дозволяє зробити такі висновки:

- 1) творчість — індивідуальна діяльність людини, феномен її інтелектуальної діяльності, в якій поєднуються несвідоме і свідоме. На несвідомому рівні здійснюється творчий процес, виникають образи, а з використанням свідомості вони набувають розвитку, завершеності, втілюються у творі;
- 2) творча діяльність спрямована у першу чергу на процес творення, на зростання і вдосконалення її

суб'єкта. Твір як результат, що утворюється в творчій діяльності, є її наслідком, а не її метою;

- 3) для авторського права не має значення, чи можна ідентифікувати, до якої сфери — наука, література, мистецтво — належить об'єкт і резуль-

татом якої творчості — художньої, наукової, технічної — він є. Достатньою підставою для надання об'єкту авторсько-правової охорони є те, що цей об'єкт виник внаслідок здійснення творчої діяльності. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. Бердяев Н. *Смысл творчества (опыт оправдания человека)*. Москва: Г. А. Леман и С. И. Сахаров, 1916. 358 с.
2. *Філософія: Словник-довідник: навч. посібник / За ред. І. Ф. Надольного, І. П. Пилипенка, В. Г. Чернеця. 3-є вид., доп., випр. і перероб.* Київ: НАКККіМ, 2011. 480 с.
3. Махлай О. М. *Творчість та креативність: психологічна сутність та зміст понять*. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Психологічні науки. 2017. № 3. С. 139–152.
4. Ніколайчук Н. *Роль композиційного мислення в сприйнятті візуальної культури та мистецтва*. МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія. 2012. Вип. 8. С. 216–223.
5. Власенко Ф. П. *Творчість як умова розвитку особистості в інформаційному суспільстві. Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2013. № 2(9)/02. С. 4–7.
6. Меликов И. М. *Творчество как социальный феномен*. Социальная политика и социология. 2010. № 4. С. 6–20.
7. Sternberg R. G. *The Nature of Creativity*. *Creativity Research Journal*. 2006. Vol. 18. No 1. P. 87–98.
8. Родина Е. Н. *Творчество как субъективный фактор социокультурных изменений: автореф. дис. ... канд. филос. наук*. Саранск, 2007. 18 с.
9. Резник Ю. М. *Творчество как предназначение человека*. *Личность. Культура. Общество*. 2009. Т 11. № 3. С. 182–200.
10. Левченко Т. І. *Мотивація суб'єкта в різних видах діяльності: монографія*. Вінниця: Нова Книга, 2011. 448 с.
11. Кузнецова М. А. *Творчество как превышение возможного над действительным*. *Вестник Челябинского государственного университета*. 2010. № 31 (212). С. 25–30.
12. Гетманская Е. В. *Творческий процесс: признаки, этапы и критерии*. *Вестник Вятского государственного гуманитарного университета*. 2010. Т. 3. № 3. С. 155–160.
13. Архипова Е. О. *Творчість як засіб відродження суспільної свідомості*. *Вісник НТУУ КПІ. Філософія. Психологія. Педагогіка*. 2011. Вип. 2. С. 16–20.
14. Липицк Д. *Авторское право и смежные права / Пер. с фр.* Москва: Ладомир; Издательство ЮНЕСКО, 2002. 788 с.
15. С. фон Левінські. *Твори, що охороняються авторським правом, об'єкти суміжних прав. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред. А. С. Довгертта. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів / Уклад. В. С. Дроб'язко*. Київ: Ін Юре, 2001. С. 360–381.
16. Кравчук П. Ф. *Творчество как предназначение человека*. *Известия ЮЗГУ. Серия Экономика. Социология. Менеджмент*. 2011. № 1. С. 126–133.
17. Мудра С. *Ціннісні параметри художньої та наукової творчості*. *Науковий вісник Чернівецького університету. Філософія*. 2012. Вип. 602–603. С. 213–218.

18. Герчанівська П. Е. *Культурологія: термінологічний словник*. Київ: Національна Академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2015. 439 с.
 19. Королев М. Ю. Авторское сознание и художественное творчество. *Вестник Костромского государственного университета им. Н. А. Некрасова*. 2010. Т. 16. № 3. С. 93–98.
 20. Demir S. Perception of Scientific Creativity and Self-Evaluation among Science Teacher Candidates. *Journal of Education and Practice*. 2015. Vol. 6, No 18. P. 181–183.
 21. Рибка Н. М. Протиріччя творчого та стереотипного у сучасній науковій діяльності. *Вісник КНЛУ. Серія Історія, економіка, філософія*. 2013. Вип. 18. С. 132–137.
 22. Щербакова Л. А. *Техническое творчество: проблемы и пути развития*. Методист. 2009. № 6. С. 31–32.
 23. Афанасьев О. І. *Філософія та методологія науки: конспект лекцій*. Одеса: Наука і техніка, 2006. 64 с.
 24. Пунда О. О. *Право на свободу: Монографія*. Хмельницький, 2006. 228 с. Постановова ЦВК і РНК УСРР «Про авторське право» від 06.02.1929 року // 36. уз. УСРР. 1929. Відділ 1. № 7. Ст. 55.
1. Berdiaev N. *Smysl tvorchestva (opyt opravdaniya cheloveka)*. Moskva: H. A. Leman y S. Y. Sakharov, 1916. 358 s.
 2. *Filosofii: Slovnok-dovidnyk: nauch. posibnyk / Za red. I. F. Nadolnoho, I. P. Pylypenka, V. H. Chernetsia. Z-ye vyd., dop., vypr. i pererob.* Kyiv: NAKKKiM, 2011. 480 s.
 3. Makhlai O. M. *Tvorchist ta kreatyvnyist: psykholohichna sutnist ta zmist poniat. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: Psykholohichni nauky*. 2017. № 3. S. 139–152.
 4. Nikolaichuk N. *Rol kompozytsiinoho myslennia v spryiniatti vizualnoi kultury ta mystetstva. MIST: Mystetstvo, istoriia, suchasnist, teoriia*. 2012. Vyp. 8. S. 216–223.
 5. Vlasenko F. P. *Tvorchist yak umova rozvytku osobystosti v informatsiinomu suspilstvi. Osvita ta rozvytok obdarovanoi osobystosti*. 2013. № 2(9)/02. S. 4–7.
 6. Melykov Y. M. *Tvorchestvo kak sotsyalnyi fenomen. Sotsyalnaia polityka y sotsyolohiia*. 2010. № 4. S. 6–20.
 7. Sternberg R. G. *The Nature of Creativity. Creativity Research Journal*. 2006. Vol. 18. No 1. P. 87–98.
 8. Rodyna E. N. *Tvorchestvo kak sub'ektivnyi faktor sotsyokulturnykh yzmenenyi: avtoref. dys. ... kand. fylos. nauk. Saransk*, 2007. 18 s.
 9. Reznik Yu. M. *Tvorchestvo kak prednaznachenye cheloveka. Lychnost. Kultura. Obshchestvo*. 2009. T 11. № 3. S. 182–200.
 10. Leuchenko T. I. *Motyvatsiia subiekta v riznykh vydakh diialnosti: monohrafiia. Vinnytsia: Nova Knyha*, 2011. 448 s.
 11. Kuznetsova M. A. *Tvorchestvo kak prevysheniye vozmozhnogo nad deistvytelnyim. Vestnyk Cheliabynskogo gosudarstvennogo unyversyteta*. 2010. № 31 (212). S. 25–30.
 12. Hetmanskaia E. V. *Tvorcheskyi protsess: pryznaky, etapy y kryteryi. Vestnyk Viatskogo gosudarstvennogo humanytarnogo unyversyteta*. 2010. T. 3. № 3. S. 155–160.
 13. Arkhypova Ye. O. *Tvorchist yak zasib vidrozhennia suspilnoi svidomosti. Visnyk NTUU KPI. Filosofii. Psykholohiia. Pedagogika*. 2011. Vyp. 2. S. 16–20.
 14. Lyptsyk D. *Avtorskoe pravo y smezhnye prava / Per. s fr. Moskva: Ladomyr; Yzdatelstvo YuNESKO*, 2002. 788 s.
 15. S. fon Levinski. *Tvory, shcho okhroniaiutsia avtorskym pravom, obiekty sumizhnykh prav. Avtorske pravo i sumizhni prava. Yevropeyskyi dosvid: U 2-kh knykhakh / Za red. A. S. Doherta. Knyha 2: Vystupy, statii yevropeyskykh spetsialistiv / Uklad. V. S. Drobiazko. Kyiv: In Yure*, 2001. S. 360–381.
 16. Kravchuk P. F. *Tvorchestvo kak prednaznachenye cheloveka. Yzvestyia YuZHU*.

- Seryia Ekonomyka. Sotsyolohyia. Menedzhment. 2011. № 1. S. 126–133.*
17. Mudra S. *Tsinnisni parametry khudozhnoi ta naukovoï tvorchoosti. Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. Filosofiia. 2012. Vyp. 602–603. S. 213–218.*
18. Herchanivska P. E. *Kulturolohiia: terminolohichni slovnyk. Kyiv: Natsionalna Akademiia kerivnykh kadriv kultury i mystetstv, 2015. 439 s.*
19. Korolev M. Yu. *Avtorskoe soznanye y khudozhestvennoe tvorchestvo. Vestnyk Kostromskoho hosudarstvennoho unyversyteta ym. N. A. Nekrasova. 2010. T. 16. № 3. S. 93–98.*
20. Demir S. *Perception of Scientific Creativity and Self-Evaluation among Science Teacher Candidates. Journal of Education and Practice. 2015. Vol. 6, No 18. P. 181–183.*
21. Rybka N. M. *Protyrichchia tvorchoho ta stereotypnoho u suchasniï naukovii diialnosti. Visnyk KNLU. Seriiia Istoriiia, ekonomika, filosofiia. 2013. Vyp. 18. C. 132–137.*
22. Shcherbakova L. A. *Tekhnycheskoe tvorchestvo: problemy y puty razvytyia. Metodyst. 2009. № 6. S. 31–32.*
23. Afanasiev O. I. *Filosofiia ta metodolohiia nauky: konspekt lektsii. Odesa: Nauka i tekhnika, 2006. 64 s.*
24. Punda O. O. *Pravo na svobodu: Monohrafiia. Khmelnytskyi, 2006. 228 s.*

Надійшла до редакції 27.06.2018 р.

Штефан А. Феномен творческой деятельности в авторском праве. Статья посвящена исследованию творческой деятельности и её роли в авторском праве. Рассмотрено понятие творчества, взаимосвязь творческой личности с обществом, проанализированы оригинальность и новизна как признаки творческой деятельности, определена содержательная сущность художественного, научного и технического творчества.

Ключевые слова: творческая деятельность, творчество, оригинальность, новизна

Shtefan A. Phenomenon of creative activity in copyright. Copyright protects works as the results of intellectual creative activity, expressed in any objective form. The term «intellectual» is used to differentiate mental and physical labor, creativity and crafts. However, the intellectual component is inherent in many spheres of human life and the presence of only this component is not sufficient in copyright law. To provide a certain object of legal protection, it should be the result of not only intellectual but also creative activity.

Creativity is the phenomenon of human intellectual activity which combines the subconscious and conscious. At the subconscious level, the creative process is carried out; there is an appearance of the image. The role of the consciousness is to give certain specificity to this image and to make a decision on how it can be implemented in an appropriate form. Conscious comprehension of all that arose in the subconscious is necessary in order for a person, using some tools, to express their intention in an objective manner. With the use of consciousness images acquire development, completeness, embodied in the work.

Creative activity is characterised by two traits, originality and novelty. Originality means authenticity, identity, when the work does not reproduce other works but is the result of the author's own creative work. Originality in copyright law is individuality: the work is an original of itself, and not a copy of any other work. If originality correlates with the results of creative activity of other people, then the novelty corre-

lates with the person of the author themselves. New in creativity is not copying previously created work but the creation of something new which previously did not exist among the achievements of this author.

There are three types of creativity in copyright law: artistic, scientific and technical. The artwork is aimed at creating artistic images that can be expressed in a text (literary works of artistic nature), a static image (fine arts, photography), a moving image (audio-visual work), a dance-plastic composition (choreographic work), and others like that. Unlike artistic creativity, the scientist does not invent, does not dream but explores, looks for links between objects, patterns, justifications, explanations, put forward hypotheses, finds problems, offers ways to solve them. Scientific creativity is quite rightly regarded as a social phenomenon because it is aimed at knowledge, on the development of existing knowledge or the formation of new ones. Technical creativity belong the field of innovation, scientific and technological progress and has a direct connection with scientific discoveries, inventions, industrial designs, useful models. However, the results of technical creativity are also copyrighted works the form of expression of which contains a mandatory technical component (computer programs, electronic databases, etc.).

For copyright, it does not matter whether it is possible to identify which fields (science, literature, art) and the result of which creativity (artistic, scientific, technical) is the object. Sufficient reason to provide of copyright protection is that this object arose as a result of creative activity.

Key words: creative activity, creativity, originality, novelty